ſolenniſſimis.⁊ continēt in ſe rationē.⁊ lex ē q̄cq̄d i ratiōe conſiſtit.ꝭ.di.ↄſuetudo. ⁊ nihil allegat Jo. an.ſed prolixe allegat pro ⁊ contra. tenerem hanc partem vltimam per no.per Bart.in.l.j.ff.ſi. cer. pet. vbi tractat an libri Galieni ⁊ Hipocratis ſint approbati.⁊ ↄcludit ꝙ ſic ex quo legunt͛ cōmuniter in ſtudijs ⁊ ab olim coꝝ dicta fuerūt recepta.ſic dicam in conſtitutionibus feudorum.

¶ De pignoribus ⁊ alijs cautionibus. Rubrica.

¶ Supra viſum eſt de quibuſdā ſpeciebus alienationis videndū reſtat de obligationibꝰ realibus idō ſubijcitur rubrica de pignoribꝰ.aduerte qꝛ rubrica dicit in plurali ⁊ alijs cautionibus qꝛ multiplex eſt cautio vltra pignoraticiā.quedā ſimplex vt nuda promiſſio.quedā iuratoria vt promiſſio cum iuramento.quedā fideiuſſoria ⁊ de his ⁊ ſimilibꝰ i.c. ꝑ tuas.de dote poſt diuor.reſti.⁊.c.fi.j.co.appellatione tñ cautionis in dubio intelligimus de nuda ⁊ ſimplici.l.ſancimus.C.de ꝟbo.ſigni.

Nullus. Res eccleſie pignorari non debent niſi ex neceſſitate ⁊ rōnabili cauſa.h.d. vel ſic. Vaſa eccleſie ⁊ alia deputata ad cultū diuinum niſi ex iuſtiſſima neceſſitate pignorari nō debēt h.d. ¶ Nota primo ibi p̄ſbr ꝙ appellatiōe p̄ſbri veniunt q̄ncꝫ clerici inferioris ordinis.c. ij. de coha. cleri.nam hec ꝓhibitio nō ſoluꝫ ↄcernit ſacerdotes ſ; oēs clericos habentes adminiſtrationē eccl'ie. ¶ Nota ſecūdo ꝙ vaſa ſacra eccl'ie poſſunt pignorari ex maxima neceſſitate nedum ergo ↄflata vēdi poſſunt.vt.x.q.ij.hoc ius.ſed etiā integra pignorari etiā laico.vt ꝓbat͛ a ↄ̄rio ſenſu. ¶ In glo.j.ibi.nō benedicunt͛ libri.hoc verū excepto miſſali qđ būdicitur vt patet in pontificali. ¶ In fi.glo.videt͛ glo. velle ꝙ nō ſit differentia inter res de quibus i tex. ⁊ alias res eccleſie.ſed poteſt dici ꝙ differentia ē in hoc qꝛ ſine ſtricta neceſſitate nō debent iſte res pignorari cū ſint deputate ad cultū diuinū ſed alie res poſſunt obligari ⁊ vendi ex ſola vtilitate.vt.xij. q. ij.ſine exceptione.vide tex.optimū in.c.nulli.ď re. eccl'.nō alie.vbi colligit͛ a cōtrario ꝙ bona eccleſie poſſunt generaliter obligari ꝓ obſeruātia alicuius cōtractus etiā ſine licētia epi.⁊ credo ꝙ in generali obligatione bonoꝝ nō veniūt iſta de quibꝰ in tex. ar.optimū.in.l.j.C.que res pigno. obli. poſ. vbi patet ꝙ in generali obligatione bonorū nō veniūt ea que ſpecialiter quis nō fuiſſet obligaturꝰ.ſpecialē ꝟo obligationē de rebus eccl'ie nō poteſt p̄ſbyter facere ſine ſolennitate requiſita in alienatiōe vt ibi ꝓbatur qđ no. Ex quo infero ꝙ etiā rem mobilem p̄cioſam nō poteſt ſacerdos pignorare ſeu p̄latus ſine ſolennitate requiſita in alienatione vt ibi ꝓbatur qđ no.⁊ pro hoc facit.qꝛ res ꝓhibita alienari ſi pōt pignorari qꝛ de facili ꝑuenit͛ ad diſtractionē debitore differente ſolutionē.vt in.l.ij.§.cum rem.ff que res pigno.obli.poſ.⁊ per Bar.in.l.in quoruꝫ ff.de pigno. ¶ In glo.ij.ibi ſi parochiani illiꝰ eccleſie caperent͛. ¶ No.gl.ꝙ.ꝓ redimēdis parochianis captis ab infidelibus pōt eccl'ia vendere bona ſua etiā ſacra.⁊ intelligo qñ aliō modo nō poſſunt redimi. Quid aūt ſi detinent͛ in carceribus auctoritate iudicis nec valent ſoluere ↄdēnationē nunq̄d habeat locū dictū glo. vide qđ no.glo.in.c.ſicut dino alle.in glo.⁊ in.c.aurum.ea.cā ⁊.q.⁊ cū eadem reſtrictione intelligas ſequēs dictū glo.vt ꝓ alendis pauperibꝰ poſſunt diſtrahi ⁊ alienari res eccl'ie qñ aliter ſuſtentari nō poſſunt ita ꝙ fame perirēt niſi eccleſia eis ſubueniret tali modo ſicut ſepe ↄtingit tp̄e guerre.ſi vero nō eſt tanta neceſſitas nō tenet͛ eccleſia nec hoſpitale ſubuenire vltra q̄ꝫ facere p̄ſit de redditibus proprijs.vnde tot ſunt recipiendi i hoſpitali quot viuere poſſunt ex redditibus. vt legit͛ ⁊ no.in cle.qꝛ contingit.de reli.domi. facit.xij. q.j.in.c.videntes. ¶ In fi.gl.ſentit gl.ꝙ de iure ciuili iſta nō poſſunt pignorari.ſecus de iure canonico qđ nō placet Hoſti.qꝛ etiā de iure ciuili poſſunt vendi ex neceſſitate vrgenti dicta auc.hoc ius. vel ſolue formaliꝰ ꝙ nō poſſunt iſta pignorari vt ius pignorū cōſtituat͛ in eis ſicut in rebus ꝓphanis.⁊ ſic ꝓcedunt iura ciuilia ſed vt detineant͛ donec ſatiſfiat de debito poſſunt pignorari.⁊ ita loquit͛ iſte tex.⁊ ſic no.intelligit glo.in.d.auc.hoc ius.x.q.ij. iſtum tex.

Creditor. Breue et pōt ꝑ alia verba ſic ſummari. Liber homo nō poteſt pignorari.vel ſic. Liber hō ꝓ debito detineri nō debet etiā ſi nō habet vñ ſatiſfaciat. ¶ No.primo ꝙ in libero homine nō pōt cōſtitui ius pignori ⁊ ſi quis de facto reciperet hominē in pignꝰ perdit debitū ⁊ alimentoꝝ quātitatem tenetur ſoluere ac etiā relegat͛ in auc.vt nulli iudi.in.§.qꝛ. ¶ No.ſecundo a ↄ̄rio ſenſu ꝙ ſi debitor habet i facultatibꝰ vnde poſſit ſoluere nō debet incarcerari ſed debet iudex executionē facere in bonis ſuis.ꝓ hoc nā videmus ꝙ ꝓ debito nō extendit͛ manus. Primo ad bona imobilia ſed primo ad mobilia.ſecūdo ad immobilia.tertia ad noīa debitoꝝ. vt.l.a diuo pio.ff de re iudi.ergo multo fortius nō debēt prius extēdi manus ad capturā ꝑſone.ꝓ hoc tex.bo.cū glo.i l.iij.§.tutores.ff.de ſuſpe.tuto.⁊ ibi per Bar.licet ſtatuta municipalia in multis locis aliter ꝓuideāt ⁊ maxime verſat͛ dubiū nunquid debitor poſſit ſe obligare ad carceres renūciando bñficio ceſſionis. de quo vide per ſpe.in ti.de renunci.⁊ ↄclu.§.j.ꝟ. itē eſt beneficiū.vbi tenet ꝙ nō licet.alij cōtra.ſ; primam ptē ſequit͛ Bar.in.l.alia.§.elegāt.ff.ſo.mat. nā hoc pactū videt͛ ↄ̄ bonos mores ⁊ inducere quādā ſeruitutē. Ex quo poſſet inferri ꝙ etiaꝫ iuramētū nō obligaret h̄ caſu.ar.in regula nō eſt obligatoriū.li.vj.licet in caſu iuramenti Frede.ↄtrariuꝫ tenuit cōſilio.lviij.motus ꝑ illa iura generalia de iureiur.c.cū contingat.⁊.c.debitores.⁊.c.ij. de pact. li.vj.niſi paupertas eēt euidens tp̄e ↄtractus ſ̄m eū.ſ; p̄ma ꝑs videt͛ verior ⁊ equior.de q̄ tñ dicēduꝫ vt no.in.d.c.cū ↄtingat.⁊ tenet ſpe.i dicto loco ſcriptorem ſuſpectū de fuga qui obligauit ſe ad ſcribēdū certū librū poſſe capi ⁊ in cōpedibꝰ ſeu carcere

recludi ⁊ ſic cogaꝛ iſte pficere qđ pmiſit. ⁊ intellige
q̄ hoc procedit etiā ſi nō renūciaſſet beneficio ceſſio
nis quaſi videaꝛ electa induſtria pſone vt nō ſucce
dat obligatio ad intereſſe. idē tenet Cy. in .l.j. C. q̄
bo. cedere po. ⁊ glo. iuris ciuilis dicit hoc tenendū
in fauorē publice vtilitatis. in .l. ſtipulatio. §. ſin au
tem. ff. de no. ope. nunci. ſꝫ Bar. aliud ſenſit in. d. l
ſtipulatio. vt ſuccedat obligatio ad intereſſe p iura
generalia que volunt q̄ in obligationibꝰ facti ſuc-
cedat obligatio ad intereſſe qꝛ eſt quedā ſpēs ſerui
tutis q̄ homo liber pciſe cōpellaꝛ ad factum. l. ſi qs
ab alio. ff. de re iudi. ⁊ in .l. ſtipulatiōes nō diuidū
tur. ff. de vbo. obli. ⁊ ibi pleniſſime no. an ⁊ qn̄ qs
poſſet preciſe cōpelli ad factū. ⁊ dicit Cy. i. d. l. i. mi-
randū fuit q̄ primus ſcriptoꝛ nō cancellauit illam
glo. que erat cōtra ſcriptores. ¶ In glo. j. ibi. l. vl-
tima. vbi dicit q̄ ſi captus ab hoſtibꝰ redimiꝛ cogi
tur p quinquēniū ſeruire aut preciū ſoluere ⁊ inte-
rim tanq̄ p pignore detineꝛ ⁊ interim relegari po
teſt. vt in .l. ſenatus. §. vltimo alle. in glo. ⁊ eſt caſus
no. in quo liber homo relegaꝛ. ¶ In fi. glo. cū hac
reſtrictione glo. intellige tex. vt nō detineaꝛ homo
liber p debito ſed cedit bonis. Et generalꝛ cum q̄
ritur an homo liber capi poſſit ⁊ carcerari. aliquos
caſus ponit hic Jo. an. ſed tu diſtingue poſt Bar.
in .l. cum co. ff. ad .l. iul. pe. aliquibus additꝰ q̄ aut
queritur nunquid poſſit capi a priuato aut auctori
tate iudicis. primo caſu regulariter capi nō poteſt
l. nō eſt ſingulis. ff. de re. iur. fallit ſi ſuus debitoꝛ
fugeret ⁊ nō haberet in illo loco vnde poſſet ſibi ſa
tiſfacere. vt in .l. ait pretoꝛ. §. ſi debitorē. ff. de his q̄
in frau. credi. ⁊ ibi etiā no. ⁊ voluit Jo. an. ꝫ et an
idē pcedat in clerico debitore vt ſic poſſit capi ſine
metu excōicationis. dic vt dixi in .c. cū nō ab homi
ne. de iudi. ſcđo fallit in crimine. nā dephenſum in
crimine poſſum capere nō vt detineā niſi p ſpatiū
a lege pfinitū ſed vt ducā ad iudicē. de quo i. l. nul
lus. C. de iude. ⁊ in .l. vnica. C. de rap. vir. ⁊ in .l. ſi
quis in ſeruitute. ff. de fur. aliqui tamē reſtringūt
ad crimina in quibus venit imponēda pena corpo
ralis qđ eſt ſatis equū. ¶ Secūdo membro princi-
pali dic q̄ p crimie poteſt iudex regulariter facere
quē capi etiā ſi ſit clericus. in .c. vt fama. de ſen. ex.
⁊ in .c. ſi clericꝰ. eo. ti. li. vj. no. in .l. plerique. ff. de in
ius vo. Pro debito vero dic q̄ aut ē debitū fiſcale ⁊
poteſt facere aliquē capi. vt. d. l. cū eo. nō tamen vt
detineaꝛ in carcere niſi pſeueret in cōtumacia. l. ne
mo. C. de exacti. tribu. li. x. Pro debito vero priua
to ſubdiſtingue aut quis pmiſit ſe ſiſtere in iudicio
⁊ ita fuit a pncipio ſꝫ poſtea dſiſti ⁊ pt capi. l. ꝯſenta
neū ⁊ qđ ibi no. C. quō ⁊ qn̄ iudex. dico in .c. put. đ
do. ⁊ cōtu. aut nunq̄ cōparuit in iudicio ⁊ tunc iu-
dex nō cogiꝛ eū capere ſed ſi vult pōt ⁊ debet euꝫ ci
tare realiter nō vt retrudat eū in carcerē ſed vt cō-
pareat corā eo nō tamē debet euꝫ extrahere p vim
de domo qꝛ i cauſa ciuili nō dꝫ qs de domo capi qꝛ
domus ppria dꝫ vnicuiq̄ eē tutiſſimū refugiū. vt
in. d. l. plerique. ⁊ .l. nemo. ff. de regu. iu. Cōclude. ꝫ
q̄ regulariter p debito ciuili nō debet quis capi et
carcerari niſi priꝰ cōdēneꝛ ⁊ noluerit cedere bonis

vt in .l. j. C. quibo. ce. poſ. ⁊ puto q̄ licet qs ſit con-
dēnatus p debito nō debet iudex eū incōtinēti in-
uinculare ſed primo executionē in bonis facere. vt
in. d. l. a diuo pio. Fallit qn̄ eſt ſuſpectus de fuga.
Et dubitaꝛ vtrū bōa ſua ſint ſufficiētia. vt le. ⁊ no. i
d. §. tutores. fallit etiā qn̄ nōdū venit dies ſolutio-
nis ⁊ debitoꝛ ē ſuſpectus de fuga tūc pōt carcerari
vt faciat tutū creditorē puta pſtando fideiuſſores
vel pignora. qđ voluit hic Jo. an. ⁊ facit tex. in .l. ſi
fideiuſſoꝛ. ff. q̄ ſatiſda. co. ⁊ in .l. in bonefidei. ff. de
iudi. ⁊ intellige qn̄ ſuſpitio fuge accidit poſt ꝯtractum
debitū. ſecus ſi erat tpe contractus. nam tunc de ſe
conqueratur. vt no. per Bar. in. d. §. ſi debitorem
⁊ dixi in .c. propter. ſ. de locato.

Ex preſentium.

Si rectoꝛ ec-
cleſie p facto
ppꝛio rem eccleſie obligauit cogitur eius
heres rem redimere ⁊ eccleſie reſtituere. Primo fa
ctum. ſecūdo dat iudices. ibi. vnde. ¶ No. pmo q̄
clericus ſecularis licite tenet ecclīam ⁊ pfimonium
⁊ in pfimoniū ſuccedit eius filius intellige legitimꝰ
de quo in .c. j. de ſucceſ. ab inteſta. ¶ No. ſecundo
rectorem eccl̄ie nō poſſe pignorare bona eccl̄ie pro
vtilitate ppria. ¶ Nota tertio q̄ heredes clerici cō
pelluꝛ reddere ecclīam olim defuncti indēnem. ⁊
ſic tenetur heres p mala adminiſtratione rectoris
vide glo. nota. xvj. q. iij. placuit. el. ij. que dicit q̄ ſi
rectoꝛ ob negligentiā ſuā paſſus ē rem eccl̄ie pſcri-
bi teneꝛ de ppꝛio pfimonio ſatiſfacere eccl̄ie qđ ſin
gulariter no. nam p iſtum tex. dico q̄ heres ſuꝰ pōt
cōpelli ad ſatiſfaciendū. idē dic vbi potuit aliquid
acquirere eccleſie ⁊ neglexit. vide tex. bo. cū gl. xij.
q. iij. c. j. ad inſtar tutoris qui in hoc teneꝛ. vt .l. q̄c
quid. C. arbi. tutele. ¶ Sed cōtra predicta ⁊ cōtra
tex. oppo. nā ſacerdos de redditibus eccl̄ie debet vi
uere. c. cum ſm apl̄m. de preben. ⁊ Inno. in .c. eps
de pben. vbi dicit q̄ beneficiatus hn̄s patrimoniū
nō teneꝛ viuere de pfimonio ſꝫ pōt cū bona cōſcīa
viuere de bonis eccleſie. Et idē Jo. de lig. i cle. gra
tie. de reſcrip. cū ergo ſacerdos gr̄a illius pignora-
uerit hec bona p ſua neceſſitate nō debet compelli
heres ad redimendū ſꝫ ſucceſſoꝛ i bn̄ficio. Sol. Jo.
an. metu huius ꝯrij vt arbitroꝛ dicit tex. iſtū intelli
gendū qn̄ debitū ꝯtraxit nō p ſua ſuſtentatiōe ſꝫ p
neceſſitate patrimonij ſui ꝯſeruādi. puta q̄ domus
ſua ppria minabaꝛ ruinā vel vinea ſua erat incul-
ta. ⁊ cū hoc dicto tranſeūt cōiter doc. Et ex ꝫ potes
notare ſingulariter q̄ ſi bn̄ficiatꝰ tpe infirmitatꝰ ſue
ꝯtraxit multa debita p ſua neceſſitate corpali teneꝛ
ſucceſſoꝛ in beneficio illa debita ſoluere. ⁊ ſic exten
do. c. j. de ſolu. vbi dicit tex. q̄ ſucceſſoꝛ in beneficio
teneꝛ debita pdeceſſoris ſoluere p neceſſitate eccle
ſie ꝯtracta. idē dic p ſupradicta ſi p neceſſitate pprie p
ſone. ¶ Scđo no. ex hoc dicto ſeu ex tex. ſic intelle-
cto q̄ res eccl̄ie pñt pignorari vel obligari p ſuſten
tatione rectoris. Sed aduerte qꝛ Jo. an. ſentit vnū
ampliando dictū ſuū ad tex. q̄ lꝫ bn̄ficiatꝰ habeat
pfimonialia tn̄ debita ꝯtracta p ſua ſuſtentatione in-
cūbūt eccl̄ie ⁊ nō heredi qđ dubito an ſit verū. ⁊ iđ
dico ſic. aut eccleſia erat impotens ad ſuſtētandū

rectorem aut potẽs. Primo caſu ſi impotẽtia fuit a principio tẽpore quo acceptauit eccliam dico in dubio ꝙ debita incũbunt ſibi ⁊ heredi ⁊ nõ eccleſie qꝛ eſt qḋ ſibi imputet quare acceptauit eccliam minus potentẽ. nam hoc caſu tenet viuere ex induſtria ⁊ ſic fortiꝰ ex ꝑrimonio. nõ autẽ vendere bõa eccleſie vel pignorare ſeu obligare. tex. eſt no. cum glo. xxj. q. j. c. j. facit. c. clericus victũ. xcj. di. ſi vero eccleſia ex poſtfacto facta eſt impotens adhuc dicerem idẽ vt nõ debeant bona eccleſie vendi vel pignorari ꝑ ſuſtentatione ſacerdotis ſed debet agere ſacerdos cõtra parochianos vt preſtent ſibi neceſſaria ex quo eis ſeruit in diuinis. ⁊ eſt cauſa licita ſubtrahendi parochianis diuina. vide bo. glo. de ꝯſecra. di. j. c. oĩs chriſtianꝰ. Secũdo caſu qñ eccl'ia ẽ potens ⁊ tũc fateor ꝙ ſi ſacerdos nõ habet ad preſens vnde ſe ſuſtentet ⁊ ꝯtrahat debita ſub ſpe ſoluendi de fructibus ꝑcipiendis ꝫ morte ꝑuentꝰ nõ põt hoc facere tunc ſatis equũ eſt vt ſucceſſor teneatur. ⁊ hoc caſu ꝓcedit dictũ Jo. an. ⁊ hec no. quia nõ ſunt diſcuſſa ꝑ alios. ¶ In glo. j. in fi. ex gl. colli ge tres ſolutiones ⁊ quelibet bona ſed vltima notabilior ⁊ poteſt procedere in quolibet ꝑuato ſi res ſua eo ignorante pignoraret. nã põt vendicare rẽ ſuã a creditore etiã nõ ſoluto debito qꝛ ſine ipſius ꝯſenſu ius pignoris nõ potuit cõſtitui in aliena re C. ſi alie. res. pig. da. ſit quaſi ꝑ totuꝫ. ff. de pigno. ac. quaſi ꝑ totũ. ⁊ vide glo. de ꝑſump. c. nõne. ⁊ qḋ ibi dixi. Sed extra glo. dant due ſol. Et ꝑmo dixit Hoſ. ꝙ talis creditor ignorabat has res eẽ eccleſie allegat. l. ⁊ liberi. ff. de ꝯtrahen. emp. cum duabus ſequentibꝰ. ⁊ ꝓpter hoc videt velle ꝙ ignorantia creditoris faciat vt ius pignoris ꝯſtituat in aliena re i ꝑiudicium dñi qḋ nõ eſt verum. vt in iuribus preal'le. ⁊ in. l. in ciuilem. C. de furtis. nam ibi pꝫ ꝙ dominus põt vendicare rem ſuã venditã a fure ꝑcio nõ oblato. nec obſtat. l. ⁊ liberi. qꝛ ibi ponderatur ignorantia ad effectũ agendi de euictione contra vendentẽ rem ſacrã ſeu alienã nõ vt habeat ius retentiõis ꝯtra dominũ. Scḋo ſoluit Inno. ꝙ res fuerunt pignorate noĩe eccleſie ⁊ ſeruata ſolennitate debita ſed nõ cõſtabat pecuniã ꝯuerſam in vtilitatem dñi. Et ex hoc videt velle Inno. ꝙ creditor habeat hoc caſu ius retentionis donec ſibi fuerit ſatiſfactũ. licet nõ habeat actionẽ ꝯtra eccliam. Sed cõtra hoc facit qꝛ tenendo opi. vt ſit neceſſe ꝓbare verſum iuxta ea que dicã in. c. ꝙ quibuſdã. j. ti. proximo. ſicut nõ cõpetit actio ꝯ eccleſiaꝫ ita nec ius retinendi rem eccleſie. de hoc pleniſſime dicã in. d. c. ꝙ quibuſdã. tene ergo ſolutiones glo. que ſunt tutiores. ¶ In glo. fi. no. duo ex hac glo. primo ꝙ ꝑlatus eccleſie comparatur curatori. alibi dicit ꝙ procuratori. vt. j. de dona. c. ij. ſed dic ꝙ ꝓprie nõ comparatur curatori nec ꝓcuratori qꝛ habet lõge pinguius ius in rebus eccl'ie ꝙ̃ ꝓcurator in rebus domini vel curator in rebus pupilli. Item curatio vl' ꝓcuratio eſt onus ꝫ prelatura ẽ honor ⁊ dignitas de quo vide glo. no. v. q. iij. in. c. fi. ſed ꝓcedit dicta equiparatio quo ad impotentiã diſtrahendi bona eccleſie. ¶ Secũdo no. extra glo. ꝙ heres ꝑlati tenet ex facto ꝑlati ſicut heres curatoris qui tenet ex dolo ⁊ lata culpa curatoris. ex leui vero nõ tenet. vt i l. fi. C. de fideiuſ. ⁊ here. cura. ⁊ h voluit etiã Inno. h. ipẽ tamẽ ꝑlatus tenet facilius. de quo vide glo. ſ. de offi. archi. in. c. ea que. in. v. reatu.

Ad nos. Si vſurarius emit rem eo pacto ꝙ poſt tempus reſtituat venditori recipiendo aliq̃d vltra ſortẽ fructibus tamẽ in ea cõputatis iudicat ꝯtractus feneraticius. cõmunis diuiſio. ſcḋa ibi reſpõdemus. ¶ Nota primo ibi. ſcientie donũ. ꝙ ſciẽna ẽ donũ dei. Idem verbũ tex. in. c. qualiter ⁊ quando. de elec. vide pulchrũ tex. Hiero. xvj. q. j. reuertimini. ¶ Nota ſecũdo ꝙ reſolutio ꝯtractus poteſt cõferri in voluntatẽ emptoris. licet ergo ſubſtãtialia cõtractus nõ poſſint ab initio cõferri in volũtatẽ alterius cõtrahentiũ. vt in. l. hec venditio. ff. de cõtrahen. emp. reſolutio tamẽ poteſt cõferri i perſonam emptoris. vt hic ⁊ in. l. ꝙ ſi nolit. in fi. ff. de edi. edic. ⁊ in ꝑſonam venditoris. vt in. c. ad noſtrã de emp. ⁊ vendi. ⁊ in. l. ij. C. de pac. ꝯuen. int' emp. ¶ Nota tertio ꝙ venditio que venit reſoluenda in euentũ ꝯditionis adiecte poteſt dici pura. eſt enim pura de preſenti ad differentiã venditionis conditionalis. ¶ No. quarto ꝙ in cognoſcẽdo ſpeciẽ alicuius cõtractus magis debent attendi pacta appoſita in eo ꝙ̃ nuda verba ipſius cõtractus. vnde licet h verba innuerent ꝯtractũ eẽ venditionis ⁊ emptionis tamẽ propter pacta appoſita ꝯuenientia magis pignori iudicatur ꝯtctus pignoraticiꝰ qḋ no. ad idẽ tex. in. l. ſi vnus. ff. locati. ¶ Nota quinto ꝙ facultas allegandi ꝯtractũ ſimulatũ tranſit i heredeꝫ licet defunctus tacuerit tꝑe vite ſue. ad idẽ. c. ad noſtrã. de emp. ⁊ vendi. ¶ No. ſexto ꝑſumendũ ꝯ aliquẽ ex eo ꝙ facere cõſueuit ⁊ ꝙ facilius ꝑſumit cõtractum ſimulatũ cõtra vſurariũ ꝙ̃ cõtra alium. Itẽ ꝙ ex cõiecturis ⁊ nudis ꝑſumptionibꝰ iudicat ꝯ vſurariũ. vide tex. cũ glo. in. c. cũ in dioceſi. d vſuris. ¶ Sed hic quero de notabili. q. multum quotidiana. quidã vſurarius emit quãdam rem ꝓut dicebatur in inſtrumẽto ⁊ imediate illã locauit vẽditori ita ꝙ venditor remãſit in poſſeſſione rei vendite ꝯſtituta certa penſione ipſi emptori. nunquid ex hoc debeat ꝑſumi cõtractus vſurarius. Ia. d are. diſputauit ⁊ nõ ſoluit qꝛ queſtio pẽdebat de facto. dñs Pe. de ancha. tenebat ꝯtctũ eſſe vſurariũ. p. l. ſicut. §. ſupuacuũ. ff. qui. mo. pig. vel hipo. ſol. Sꝫ aduerte latius nã ſiue talis ꝯtctus fiat ab vſurario. ſiue nõ ꝑſumit ſimularꝰ in ꝑiudiciũ tertij creditori ex quo venditor remãſit in poſſeſſione rei vendite ꝫ ille q̃ vẽdidit nõ põt ex illo ſolo dicere ꝯtctũ ſimulatũ. vt lc. ⁊ no. in. d. §. ſupuacuũ. Item vt dicit ibi Bar. ſi ꝓbaret ſolutio pẽſionis nõ iudicaret ſimulatus etiã in fauorẽ tertij. ꝫ in caſu nr̃o vbi ꝯcurrũt illa duo ꝙ emptor erat vſurariꝰ ⁊ ꝙ vẽditor ſub velamine locationis remanſit in poſſeſſione rei vẽdite ſatis ẽ ꝑſumendũ ꝯtctũ eẽ feneraticiũ. vñ illa penſio videt cõſtituta ꝑ mercede pecunie. nã de facili ꝑſumendũ ẽ ꝯ vſurarios q̃ ineunt tales ꝯtctus ficticios ⁊ ſimulatos maxime ſi interueniſſet iuramẽtũ.

nam vt dicunt hic doctores iuramentū receptū ab vſurario facit magnā pſumptionē cōtra eum.arg. c.ſup hoc.de renū.ſ ubi emptoꝛ nō eſt vſurariꝰ diſtingue vt.ſ.dixi.ꝛ hoc no. ¶ In glo.in ꝟbo fructus percepti aduerte ꝙ iſta glo.hic expreſſe dicit ꝙ emptoꝛ in caſu huius.c.faciebat fructꝰ ſuos.nec tenebat̃ reſtituere ſi ꝯtractus nō fuiſſet ſimulatus. vnde illud pactū de cōputando fructus in ſortem erat cōtra naturā cōtractus emptionis. ſ gl.penl̃. tenet cōtrariū dicēs ꝙ ex natura ꝯtractus emptoꝛ tenet̃ reſtituere fructus in cā reſolutionis ꝯctus. Io.an.ꝑ cōcoꝛdia dicit ꝙ qñq; apponit̃ pactum de reſoluenda venditiōe ſi alius emptoꝛ attulerit meliorē cōditionē ꝛ tūc exiſtente conditione tenet̃ emptoꝛ reſtituere fructus etiā medio tꝑe ꝑceptos ꝛ h caſu debet intelligi glo.penul. qñq; apponit̃ pactū de reſoluenda venditione ſi vēditio diſplicebit vēditori ꝛ tunc emptoꝛ nō tenet̃ reſtituere fructꝰ medio tēpoꝛe ꝑceptos ꝛ hoc caſu loquit̃ glo.ꝛ iura allegata in glo. Rō diuerſitatis ſm eū ꝙ primo caſu cōditio fuit appoſita in fauoꝛē venditoꝛis nec erat in optione ſua ſoluere cōtractū.ſed in ſecūdo caſu eſt ꝙ ſibi imputet̃ ꝙ prius nō diſplicuit. Sꝫ aduerte ꝙ licet hec dicta ſint vera in ſe nō tamē cōueniūt ad tex.noſtrū.ꝛ meo iudicio nec glo.nec doctores pōderarūt tex.hic eni venditio non veniebat reſoluenda ad placitū venditoꝛis imo emptoꝛis.ꝛ ſic ſumus extra iura allegata in gl. nā facio magnā vim in fructibus reſtituendis vtrū facultas reſoluendi ꝯtractū cōferat̃ in voluntatē venditoꝛis an emptoris.nam in primo caſu fructus nō ſubiacēt reſtitutioni ſed eos lucrat̃ emptoꝛ ꝑ rōnem ꝑdictā.ꝛ de h ē caſus apertus.in.d.l.ij. Sed ſecūdo caſu dico ꝙ fructus veniunt reſtituendi ꝑ.l.ꝙ ſi nolit.in fi.coniuncta.l.cū aūt.§.penul.ff.de edil.edic.ꝛ tamen eadē rō eſt in emptoꝛe.eſt eni quid ſibi imputet̃ quare prius nō dixit emptionē ſibi diſplicere. Et per h infero cōtra cōmune dictū doc.ꝙ pactū hic appoſitū de fructibꝰ cōputandis in ſoꝛtē nō fuit ꝯ naturā ꝯtractus emptionis imo ſꝫ eius naturā.ſ papa cōiunxit illā pſumptionē vt deberet vltra ꝑciū aliqd ſolui cū illo pacto de fructibus cōputandis in ſoꝛtē vnde pactū de cōputandis fructibꝰ de ꝑ ſe nō ſufficeret ad pſumendū ꝯtractū eē feneraticiū lꝫ aliud ſenſerit do. An.licet foꝛte aliud poſſet dici, i caſu dicte.l.ij.ꝙ ibi ex natura cōtractus fructus efficiunt̃ emptoꝛis. Et qñq; aliqui velint addere tertiū.ſ.ꝙ emptoꝛ erat vſurarius exponendo dictionē pſerti pro tm̄.cōiter tn̄ tenet̃ oppoſitū.ꝙ de natura huiꝰ dictionis preſertim eſt vt exponatur pro maxime. vt in.c.qm̄.vt lit.nō ꝯteſt.ſed difficile ē iudicare cōtractum eſſe feneraticiū ex eo ſolo ꝙ aliquid debebat preſtare vltra precium.

Ex litteris. Mulier agit pro dote cōtra quelibet detinētē bona mariti.h.d. In prima cōſultatio. In ſecūda reſpōſio.ibi.mandamus. ¶ Nota pmo ꝙ propt̃ maleficiū mariti nō debꝫ vxoꝛ capi nec dote priuari etiā vt ſatiſfiat leſo ꝑ maritū.ad hoc.C. ne vxoꝛ ꝑ marito.quaſi ꝑ totū. Fallit in caſu.l.ſcire.C.qui.mo.pig.tacite ꝯtrahit̃.videlicet in vxoꝛe ꝑmipilarij.nam etiā dos mulieris pōt capi ex quo maritus deliquit in officio illo ꝑmipilarꝰ. ¶ Nota ſcdo ꝙ hypoteca cōpetens in bonis alicuius trāſit cū tranſlatiōe bonoꝝ in tertiū etiā ſi illa bona vendant̃ ex iudicis mandato. ¶ Nota tertio practicā foꝛmandi libellum ꝑ dote ex parte mulieris cum agit ꝑ ſua dote ꝯ poſſidentē bona mariti ſibi ꝑ dote tacite obligata.nam poteſt foꝛmare libellū alternatiuū videlicet petendo illa bona ſibi tradi tanq̃ obligata vel ꝙ poſſeſſoꝛ debeat ſibi ſatiſfacere pro dote ꝛ credo ꝙ ſufficiat petere primū tm̄ ex q̄ agit hypotecaria actione. ſed ſecūdū nō eſt in obligatione ſ in facultate poſſeſſoꝛis ꝙ quilibet tertius poſſeſſoꝛ cōuentus ab eo qui habet hypotecariam pōt illū excludere offerendo ſibi debitū ſuum.l.qui pignoꝛi.ff.quibꝰ mo.pig.vel hypo.ſol.vnde ad exuberantē cautelam voluit iſte in libello deducere illam partē alternatiue que erat i facultate. Et ex h ꝛ ex tex.infero ꝙ quādo vnū eſt in obligatione aliud in facultate ſoluendi nō vitiat̃ libellus ſi ambo deducunt̃ alternatiue i libello vt videt̃ hic tex.bo.iudicio meo. ¶ Nota quarto ibi ex officio.ꝙ lꝫ certa actio cōpetat actoꝛi que clare colligit̃ ex narratis in libello nihilominus nō vitiat̃ libellus ſi in cōcluſione petit ex iudicis officio ſibi ſubueniri ꝛ debet tunc intelligi de officio iudicis mercēnario.i.actioni debite deſeruienti. ¶ No.q̄nto vlterius ꝙ ꝯſtāte matrimonio pōt mulier agere ad reſtitutionem dotis ex quo vir incipit male vti ſubſtātia ſua.ꝛ dicitur male vti ꝛ male verſari ex quo exulat a pria propter maleficium ꝑpriū ꝛ maxime cū ꝑuenit ad diſtractionē bonoꝛū.facit.c.per veſtras.de dote poſt diuoꝛ.reſti.ꝛ videt̃ tex.no.in.l.vbi.C.de iure do.ꝙ nō ſolum dotem ſed etiā donationem propt̃ nuptias poſſit peterē licet ſint opi.ꝛ multū facit ille tex.iuncta glo.ſup verbo ad ſuſtentationē.nam videtur ꝙ bona dotalia ꝛ donatio propt̃ nuptias debeant ꝑcipue deſeruire oneribus matrimonij.de q̄ remitto ad no.in.l.ſi cōſtante.ff.ſo.ma.ꝛ in.d.c.ꝑ veſtras. Nota ibi tacite obligata.ꝙ oīa bona mariti tacite obligant̃ vxoꝛi legis beneficio ꝑ dote reſtituenda.an autē idē ſit quo ad donationē propt̃ nuptias vel quo ad bona parafernalia dicam īfra cum glo. ¶ Ultimo nota mirabilē modū ſentētiandi in actione hypotecaria.nā cōdemnatur hic tertius poſſeſſoꝛ ad reſtitutionem debiti quatenus poſſidet de bonis debitoꝛis principalis qḋ videt̃ iure ſuſtentari nō poſſe.ꝙ vt ſupra dixi rem reſtitueret tm̄ in obligatione ergo nō poterat cōdemnari ad reſtitutionē dotis ſed ſolū ad reſtitutionē bonoꝝ obligatoꝛū.ſ pōt dici ꝙ papa hic habuit reſpectū ad libellū mulieri cōtinentē id qḋ erat in obligatione ꝛ in facultate ꝛ dꝫ intelligi ſnia large.ſ.vt ſatiſfaciat de dote dimittendo bona vel ſoluēdo debitū. Ex quo no.ꝙ verba ſnie debēt multū late intelligi vt ipa ſnia ſaluet̃ ſicut dicimꝰ in libello.vt le.ꝛ no. in.c.cōſtitutus.de reli.domi.facit.c.abbate.de ꝟ.ſigni.ꝛ in.l.cōtinuus.de ꝟbo.obli.ꝛ.l.ſi quis intētione.ff.de iudi. ¶ In glo.ij.in fi.hec glo.i effectu

attingit duo. Primo nunquid mulier pferaſ in do
te cõſequẽdã creditorib⁹ mariti anteriorıbus in ob
ligatiõe. ſecũdo nũquid idẽ ſit quo ad donationẽ
propter nuptias ſibi factã a marito reſpectu primi
cõcludit q pferſ prioribus habentib⁹ actionẽ pſo-
nalem vel hypothecã tacitã .i. beneficio legis indu-
ctam. anteriorib⁹ aũt habentib⁹ expreſſam nõ pfer
tur. ⁊ hec fuit opi. Bul. quã etiã ſequiſ Accur. in .l.
aſſiduis. C. qui po. in pig. ha. ⁊ Dy. in .§. actionuꝫ
inſti. de acti. ⁊ Inno. hic. Cõtrariã opi. tenet Mar.
vt no. in .d. l. aſſiduis quã ſequũſ Ja. de are. Pet.
Guil. de ſuza. ⁊ Cy. Bar. aũt dicit q cõſuetudo eſt
p opi. glo. ⁊ malũ eẽt ſententiare cõtrarium. ar. in
l. minime. ff. de legi. ⁊ licet multa allegenſ p ⁊ con-
tra. tamẽ cõtra opi. huius glo. multũ facit dicta .l.
aſſiduis. que loquiſ indiſtincte pferendo mulierẽ
omnibus creditorib⁹ anteriorib⁹ habentib⁹ hypo-
tecam ergo debet intelligi generaliter ſiue habeãt
expreſſam ſiue tacitã. qꝛ qui totum dicit nihil exclu
dit. xix. di. ſi romanoꝝ. Itẽ eſt aliud multum forte
ar. ſi vinco vincentẽ te ergo debeo vincere te. in .c.
auctoritate. de ꝯceſ. preben. li. vi. ⁊ facit .c. dilectus
de offi. lega. ꝟ is q mutuauit p refectõe rei pferſ añ
rioribus habentib⁹ expreſſam. vt .l. interdũ. ff. qui
po. i pig. ha. ⁊ iſte vinciſ a muliere qꝛ mulier pferſ
ſibi. vt i auc. ſignatã ſup dicta .l. aſſiduis. ergo mulier
debet vincere ⁊ pferri oibus creditoribus habenti
bus expſſam hypotecam. Pro cõtraria opi. quam
fauet iſta glo. facit equipatio fiſci ⁊ mulieris vt di-
ciſ in ea. ſecũdo qꝛ lex nõ defert vni beneficium cũ
diminutione iuris alteri⁹. l. ij. §. ſi quis a principe.
ff. ne quid in loco publico. ⁊ bo. tex. in .c. ex tenore.
de fo. compe. vbi diciſ q licet viduis ſimus in iuſti
cia debitores nõ tamen alijs facere debemus iniu
ſticiã. ſed intelligẽdo .l. illã aſſiduis. generaliter di-
minuereſ ius habentiũ hypotecã anteriorẽ expſſã
⁊ ſi diceres idẽ eſſe in tacita rñdetur q tacita indu-
citur a lege vnde potuit lex reſtringẽdo priuilegiũ
ſuũ preferre priuilegium mulieris. ſecus in expſſa
que habeſ facto ipius cõtrahentiũ. ⁊ qcquid ſit paſ
ſus ſatis dubius eſt ⁊ doctores variãt ſniaꝫ ⁊ mul
tum facit iudicio meo. tex. in .d. l. vbi. dum ſpecifi-
ce facit mentionẽ de poſteriorib⁹ creditorib⁹ ꝟ ſer-
uarem in practica primo illã opi. p qua eſt loci cõ-
ſuetudo. vt .l. ſi de iterptatione. ff. de legi. ⁊ in .c. cũ
dilectus. de cõſue. naꝫ cõſuetudo interptaſ legem
dubiã ſed ceſſante ꝯſuetudine fauerẽ mulierib⁹. qꝛ
in facto dubio potior eſt cã dotis. vt .l. C. ſi. de re iu-
di. ⁊ no. in .c. ex litteris. de pba. Quo ad ſcõm. ſ. re
ſpectu donatiõis cõcludo poſt Inno. hic q aut mu
lier debet lucrari donationẽ propſ nuptias ⁊ eo re
ſpectu agit pro donatione ⁊ tunc licet bona mariti
ſunt tacite ſibi hypotecata p illa donatiõe. vt ẽ tex.
in .d. l. vbi palle. nõ tamẽ habet vxor priuilegiuꝫ vt
pferatur anterioribus creditorib⁹. qꝛ ꝟ nõ eſt iure
cautũ nec donatio ꝑpter nuptias ẽ ita fauorabilis
ſicut dos qꝛ dos ẽ qſi primoniũ mulieris. l. iij. ff. d mi
no. ⁊ ſi remaneret indotata fieret piudiciũ reipubli
ce per ea q le. ⁊ no. in .l. j. ff. ſo. ma. q rõ ceſſat in do
natione. Aut mulier agit ad donationẽ nõ vt eam
lucreſ ꝟ tanq ſibi ſpecialiſ obligatã p dote ⁊ tũc hꝫ
priulegiũ doti qꝛ ꝟ caſu agit poti⁹ p dote q p dona
tiõe. In gl. pe. ibi ⁊ paſernalia ⁊ dic paſernalia .i.
bõa q mulier hꝫ pter dotẽ. ⁊ diciſ a para qð ẽ iuxta
⁊ ferna qð eſt dos quaſi iuxta dotẽ. nã ſepe mulier
hꝫ aliqua bona vltra dotẽ. ⁊ in his glo. querit vtꝝ
bona mariti ſint obligata vxori. ⁊ reperiſ hec glo.
varia. nã aliqui libri habẽt q nõ. aliq q ſic ⁊ vtraq
littera poteſt eẽ vera p diſtinctionẽ. Aut eni marit⁹
hꝫ adminiſtrationẽ illoruꝫ bonoꝝ ⁊ ſunt tacite ob-
ligata. vt .l. fi. hic alle. Aut vxor retinet illa bona pe
nes ſe ⁊ ceſſat illa obligatio. Secũdo pncipaliter
nota ex glo. q bona prelati ſunt tacite obligata ec
cleſie p mala adminiſtratione ⁊ ſic poteſt agere ec-
cleſia cõtra tertiũ poſſeſſorem ſicut agit ꝟ mulier p
dote. ⁊ nõ tradas obliuioni hanc glo. nam licet nõ
habeamus tex. expſſum tamẽ militat. ar. a parita-
te rõnis. nam eccia eqparaſ minori. vt in .c. j. de in
integ. reſti. ergo ſicut bona tutoris tacite ſunt obli
gata pupillo vt in iuribus pallegatis in glo. ⁊ in .l.
fi. C. de legi. tutela. ita ⁊ bona plati eccleſie. Iteꝫ vi-
dem⁹ in fiſco q bona cõductoꝝ vectigaliũ ſunt taci
te obligata fiſco. l. ſemp. §. diuus. de iure imu. ergo
⁊ bona prelati qui quaſi ꝯtrahit cũ eccia acceptan-
do prelaturam. vt in .c. niſi. de renũ. ſed inquantũ
glo. dicit q ob iſtum reſpectum bona clericorũ gau
dẽt codẽ priuilegio cũ bonis ecclie nõ bene dic. qꝛ
ſequereſ q bona eoꝝ qui nõ habent beneficia non
gauderent illo priuilegio qð eſt falſum. cũ iura lo-
quanſ indiſtincte. c. ſi clericus laicũ. de fo. compe.
Nec eſt verum indiſtincte q bona clericoꝝ gaude-
ant in omnibus priuilegio eccliarum imo vt als di
xi fienda eſt regula in oppoſitũ q ſolũ in illis caſib⁹
gaudent priuilegio eccliarũ qui ſunt in iure expſſi.
vide ad ꝟ bonam glo. xvj. q. iij. c. j. ⁊ in .c. q. de
cenſi. li. vj.

Cum contra.

Si creditor vel is qui ab eo cauſam habet tot fructus pcepit ex pignore q ſatiſ
factũ ẽ ſorti debet pignus reſtitui debitori. Primo
ponitur factũ. ſcðo diffinitio. ibi nos. Nota ibi.
quondã pater tu⁹. p cõmuni vſu loquẽdi qñ deno
minaſ pater alicui⁹ qui iam defunct⁹ ẽ ⁊ fit queſtio
quid ſi in inſtrumẽto diciſ titi⁹ fili⁹ ſemproniũ ⁊ ſem
proni⁹ ẽ mortu⁹ nũquid valet inſtrumentũ cũ non
ſit appoſita dictio quõdã vel ſiſis q habet tollere illã
qualitatẽ de pſenti ⁊ ponere in preterito. ſpe. in ti.
de inſtru. edi. §. reſtat ad fi. tenet inſtrumentũ non
vitiari. ⁊ idẽ Jo. an. hic qð no. facit qð no. Inn. in
c. fraternitatis. de here. Quid aũt ſi pater viuit
⁊ apponiſ dictio quõdã. dic q etiã nõ vitiaſ inſtru-
mentũ. qꝛ hec dictio ⁊ dictio oli deſignãt etiã tẽpus
pñs ⁊ tps futuꝝ. vt no. in .c. cũ olim. de offi. dele. ⁊
dic vt ibi. No. ſcðo q creditor põt rẽ ſibi pigno-
ratã alteri pignorare. vt habeſ clari⁹. C. ſi pign⁹ pi
gnori datũ ſit p totũ. idẽ eſt in herede creditoris vt
hic. Tertio nota q reſoluto iure auctoris reſol-
uiſ ipo facto ius ſucceſſoris. ꝯcordat .l. vectigal. ff.
d pigno. ⁊ colligiſ ꝟ ex tex. qꝛ ſi fruct⁹ pcepti a pmo
creditore extinguũt debitũ pricipale vna cũ fructi

bus perceptis a ſecũdo teneť ſecũdus reſtituere rẽ
pignoratam licet ſuũ integrũ debitum non pcepit
ſatis ẽ ꝙ debitũ pncipale ſit ſublatum nõ tamẽ põt
primus creditor in maiori quantitate pignus obli
gare ꝙ̃ ſibi obligatũ fuerit. ¶ Nota ꝙ creditor lici
te vendit fructus quos pcipit a re pignorata ſ; pre-
cium accedit in ſolutionẽ ſortis. ꝛ no. ꝙ hoc cãu ſit
cõpenſatio ipo iure. ¶ Ultimo no. hic tex. optimũ
ꝙ debitor poteſt agere cõtra creditorẽ pro pignore
licet ſecũ nõ contraxit. ¶ Sꝫ cõtra hoc fortiter op-
po. nã actio pſonalis que oriť ex mutuo nõ tranſit
cõtra ſingularem ſucceſſorẽ cũ ergo debitor nõ cõ-
trahit cũ ſecũdo nõ videť ꝙ poſſit agere cõtra eum
ſed potius contra primũ ꝛ primus contra ſcõm. vt
videť tex. in. l. peteti. ff. de pigno. act. ꝛ credo ꝙ ob
hoc doc. hic variant in cõiecturando actionẽ intẽ-
tatam contra iſtum creditorem. nã aliqui dicunt ꝙ
agit rei vendicatione q̃ cõpetit domino ꝯtra quẽli
bet poſſeſſorẽ. ſꝫ certe hoc nõ colligiť ex littera nec
apparet ꝙ ſe probauerit dominũ ꝙ eſt neceſſarium
agenti rei vendicatione. Alij dicũt ꝙ fuit actũ iudi
cis officio. vt ſentit Hoſti. poteſt adduci bonꝰ tex.
l. l. ij. C. ſi pignꝰ pignori datũ ſit. Alij ꝙ egit pigno
raticia actione ſ; nõ placet Inno. qꝛ actio pſonalis
nõ tranſit in tertiũ ſed ego aliter dicerem. dico eñi
ꝙ vbi interuenit pignus oriť duplex actio. nã po-
teſt creditor agere hypotecaria que eſt actio realis
Itẽ agere pſonali pro hoc. l. creditor qui nõ idone
um pignus. ff. ſi cer. pet. ita dico ex parte debitorꝭ
nam pignoraticia actio licet ſit pſonalis. nihilomi-
nus ẽ ſcripta in rem ideo pignoraticia ſaltẽ vtilis
poteſt cõpetere cõtra creditorem. ar. eoꝝ que noť.
in. c. ex pte. b. de foro cõpe. ſic nos dicimꝰ in ſecun-
do creditore qui agit vtili cõtra primũ debitorem
cũ quo nõ ꝯtraxit. vt. l. j. C. ſi pignꝰ pignori datuꝫ
ſit. Cõclude ergo ꝙ aut dať vtilis pignoraticia aut
officium iudicis. ¶ Sed ẽ queſtio notabilis in ma
teria vtrũ ſecũdus creditor poſſit pignorare pignꝰ
tertio ꝛ ſic in infinitum. vide ſpe. eo. ti. §. j. ꝟ. ſ; cum
pignus. vbi dicit ꝙ nõ põt pignorare vltra tertiaꝫ
vicem vt infinitas euiteť. ar. c. cuꝫ in multis. de re-
ſcrip. li. vj. nota bene hoc dictũ qꝛ ſingulariter limi
tat totũ titulum. C. ſi pignus pignori datũ ſit. ¶ Eſt
ꝛ aliud dubiũ quid ſi pignoraui tibi rẽ ꝛ tu pigno-
raſti petro ꝛ petrus pignorauit vel vendidit alteri
qui forte abſentauit ſe cum re qđ remediũ dabitur
primo debitori ad cõſequẽduꝫ pignus ex quo res
nõ poteſt haberi ꝛ ille qui vendidit non eſt pñs. vi
de ſpe. in dicto loco. ꝟ. ſed queriť. vbi noť. dicit ꝙ
põt agi cõtra primũ ſed primꝰ liberať cedẽdo acti-
onẽ ꝯtra ſecũdũ. qꝛ cũ legitime pignorauit rem al-
teri liberatur ex quo ipſe deſinit ſine dolo poſſide-
re ꝛ idẽ dic in ſecũdo reſpectu tertij. qđ bene no.
¶ In glo. j. in fi. no. gl. ſingularem maxime ꝓ limita
tione eoꝝ que notať in. c. grauis. de reſti. ſpo. vult
eñi hec glo. ꝛ bene ꝙ creditor tenetur ad fructꝰ nõ
ſolũ q̃s pcepit d re pignorata ſ; etiã eos q̃ potuerũt
pcipi ꝛ ex negligentia ſua nõ fuerũt percepti. Ho-
ſti. in ſũma eo. ti. §. quãdo efficaciter. ꝟ. ſ; nunquid

videť ſentire oppoſitũ vt ſolũ teneatur ad pceptos.
ꝛ licet Jo. an. ſimpliciter tranſeat hic tamẽ in. c. j. ꝛ
ij. j. de vſuris. tenet cũ iſta glo. ꝛ ꝓ eo eſt caſus in. l.
ij. C. de pig. ac. ¶ Et ad materiã glo. adde confor-
mẽ queſtionẽ quã ponit ſpe. eo. ti. §. j. ꝟ. quid ſi ob-
ligaſti mihi. vbi dicit pignoraſti domũ quã ego in-
habitaui an tenear ad pẽſiones quas tu pcepiſſes
an ad eas quas ego ſoluiſſem ſi fuiſſem cõductorꝰ
ꝛ inclinat in partẽ vt ſolũ tenear ad illas quas ego
pſtitiſſem p. l. in ſumma. §. in frumento. ff. de cõdi.
inde. ſed ſua diſtinctio mihi ex toto non placet p di
ctũ huius gl. ꝛ per dictã. l. ij. vnde diſtingue. ꝙ aut
ſimpliciter domus fuit pignorata ꝛ tunc teneť ad
penſionẽ que cõiter potuiſſet pcipi a quocũꝙ alio
aut fuit actũ vt inhabitaret domũ ꝛ tunc forte pce-
deret dictum ſpe. qđ tñ in hꝫ caſu ẽ ſatis durũ p pre-
dicta. nec obſtat ille. §. in frumento. qꝛ loquiť quã-
do indebite per errorẽ habitatio fuit tradita. nam
tunc nõ obligať recipiẽs niſi inquãtũ effectus ẽ lo-
cupletior vt ibi notabiliter ꝓbať qđ nota pro ſimili
bus queſtionibus. ſed ĩ caſu noſtro loquitur in cõ
tractu qui fit gratia vtriuſꝙ in quo teneť creditor
preſtare diligentiam in fructibꝰ ſeu redditibus re-
colligendis in rebus pignoraticijs ꝛ hꝫ no. qꝛ faciũt
ad multa. ¶ In glo. fi. intellige fineꝫ glo. quando
res cõmodata effecta ẽ deterior ex culpa cõmoda-
tarij ſecus ſi ſine culpa ſua. qꝛ videť dñs cõſenſiſſe
ex quo ad certum vſũ cõmodauit. l. ſi mihi. alle. in
glo. idẽ dicẽdũ in re locata ꝛ fortius. ſed ĩ re pigno
rata aliud dicendũ. qꝛ nõ poteſt ſine culpa mea ex
vſu effici deterior. nã cõmitto furtum vtendo re pi
gnorata. l. ſi pignori. ff. de fur. niſi veriſimiliter cre
derẽ dominũ pmiſſuꝝ. vt no. in. c. dudum. de elec.
ꝛ inſti. de obli. que ex delic. naſcun. in. §. placuit.

Significante. Si is qui ſub pa
cto legis ꝯmiſſo
rie pignorauit rem ſuã ꝛ iurauit nõ contra
uenire iuſte impeditus infra diẽ ſtatutum nõ redi-
mit poſt diem redimere poterit. Et primo ponitur
querela. ſcđo datio iudicum. ibi. cum igiť. Et pro i-
tellectu ſcias ꝙ pactũ legis cõmiſſorie fuit inuentũ
ad diſſoluendũ cõtractum emptionis ꝛ venditiõis
ꝯpone exemplũ prout diciť in gl. ij. ¶ No. primo
ꝙ iudex eccleſiaſticus põt adiri inter laicos quo ad
hoc vt fructus ſeu redditus rei pignorate reſtituã
tur vel in ſortem cõputentur. idem vt interpꝛetetur
iuramentum an ligauerit iurantem vel ne. Ratio
primi eſt qꝛ nolle reſtituere fructus vel redditꝰ eſt
vſura. vt in. c. j. ꝛ. ij. j. de vſuris. ꝛ rõne vſure eccle-
ſiaſticus eſt iudex cõpetens de vſuris per totum.
Ratio ſecundi eſt clara. per. c. venerabilẽ. de elec.
ꝛ. c. nouit. de iudi. nam iudex ſecularis nõ poteſt i-
terpretari iuramentũ dubium. vt in iuribus ꝑalle.
licet poſſit cõpellere ad obſeruantiã liciti iuramẽti.
c. licet. de iureiuran. li. vj. vbi bo. tex. ¶ Nota ſcđo
ꝙ impoſſibilitas vel iuſtuꝫ impedimentũ impedit
cõmiſſionẽ pene ꝛ tranſgreſſionem iuramenti. nõ
ergo incidit in periurium qui iuramentum nõ ob-
ſeruat quãdo nõ poteſt. qđ bene nota pro iſtis qui

iurant aliquid facere vel ſoluere ⁊ ex neceſſitate ad implere nō poſſunt. nā deus nō vult quē obligari ad impoſſibile. Ratio rōnis eſt q2 nō eſt peccatum niſi ſit voluntarium. xv. q. j. in prin. ſed vbi impoſſibilitas ceſſat ibi ceſſat voluntas. Et facit hec littera ⁊ p̄dicta in ar. optimū ꝙ ſi iudex precepit ſub pena excōicationis ſubdito vt aliquid faciat ſi ex neceſſitate adimplere nō poteſt vt nō incidat in excōmunicationem. nam in dubio non eſt preſumendū ꝙ iudex voluerit illum obligare ad impoſſibile. quidam tamē dicūt aliud in excōmunicatione. vid Inno. in. c. p. ⁊. g. de offi. dele. ⁊ glo. in. c. ij. ē. de teſti. cogen. ⁊ ibi tetigi. ¶ Nota tertio vnā bonam regulam ex tex. ꝙ iuramentū preſtitū in caſu a lege ꝓhibito obligat iurantē ſi ꝓhibitio legis emanauit i odiū alicui⁹ ⁊ in fauorez iurantis. Ratio q2 poteſt iuramentū obſeruari ſine peccato iurantis. iſtud enī iuramentū de quo hic obligat iurantē vt ſatis colligitur ex tex. ⁊ expreſſe tenet Inno. ſed nō credo ꝙ firmet cōtractum. q2 papa hic ſimpliciter dānat pactuz de ꝑ ſe ⁊ iuramentū interp̄tat̃ de per ſe ſed de materia remitto ad plene no. in. c. cum contingat. de iureiuran. ⁊ per Bar. in. l. ſiquis pro eo ff. de fideiuſ. ¶ Item nota ꝙ detentio in carcerib⁹ excuſat captū a pene cōmiſſione i eo ꝙ nō adimpleuit qđ facere tenebat̃. ¶ Ultimo nota ꝙ pēſiones domus pignorate debēt cōputari in ſortem ⁊ cum tex. hic nō aperiat intelligo indiſtincte ſiue creditor inhabitauerit domum ſiue alius. circa qđ vide qđ dixi in. c. p̄cedenti. ¶ In glo. in. v̄. cōmiſſorie in fi. hic ſunt duo videnda pro declaratione tex. ⁊ glo. Primo an ⁊ quādo pactum legis cōmiſſorie reprobetur in pignoribus. Secūdo quare admittit̃ in cōtractu emptionis ⁊ reprobat̃ in cōtractu pignoris. ¶ Quo ad primū diſtingue poſt Bar. in. l. q̄uis. ff. de ſolu. ⁊ habetur ꝑ Cy. in. l. fi. C. de pac. pigno. ⁊ aliquid per Io. an. hic. aut enim fit pactum vt ſorte nō ſoluta infra certū tempus res pignorata vendatur ſeu vendita ſit iuſto precio ⁊ valet pactuz. q2 nō decipit̃ hic debitor in p̄cio ſed bonus vir. ſ. iudex arbitrabitur iuſtuz preciū. ad h. l. fi. C. de iure do. impe. Aut fuit dictum vt res pignorata eēt vēdita vel data in ſolutione ꝓ debito ⁊ aut incōtinēti fuit appoſitum hoc pactum vel ex interuallo ſi in continenti nō valet pactum cū creditore vt hic ⁊ ꝑ totum ti. C. de pac. pigno. ſed cum fideiuſſore vl' extraneo valet pactū. l. fi. ff. de cōtrahen. emp. Si vero interuenit pactū ex interuallo valet quo ad retētionē nō quo ad actionē. l. ij. C. de pact. pigno. ſm vnam lec. que cōiter tenetur q2 non videtur neceſſitate ductus hoc pactū facere. Aut fuit dictū vt nō ſoluto precio res eſſet empta vel ꝙ daretur in ſolutum ſed nō fuit adiectū pro debito ⁊ valet ⁊ debet itelligi vt habeatur iuſto p̄cio. vt eſt ar. in. l. ſi i fraudem. ff. eo. ⁊ idem ē vbicunq3 mutarent̃ verba. debemus enī habere reſpectū potius ad effectū. naz hic interuenit pactum nō vt res eēt empta vl' data in ſolutum ſed vt nō moleſtaret creditorem ſup re pignorata ⁊ tamē nō valuit. q2 in effectu idem continebat qđ venditio ⁊ hoc quo ad primuz. ¶ Quo ad ſecūdum quare reprobat̃ in pignorib⁹ due rationes cōmuniter reddunt̃. Primo q2 obligatio pignoris ſolet fieri ꝓ minori longe quantitate q̄3 res valeat. vnde ſi valeret illud pactū multum deciperetur debitor qui cupiditate habendi mutuū defacili iniret omne pactū. vnde voluit lex in hoc ꝓſpicere vtilitatibus ſubiector3 que ratio ceſſat in cōtractu emptionis. nam cōmuniter res venditur ꝓ iuſto precio. nam ſi contractus diſſoluitur nō decipiuntur ꝯtrahentes. Alia ratio eſt naz ſi valeret hoc pactuz creditor vix aut nūq3 mutuaret ſine iſto pacto qđ profecto cōtinet i ſe crimē vſurarū. quia mutuans nō debet ponere ſpem in lucro cōſequendo c. cōſuluit. j. de vſur. ſed in tali pacto creditor haberet ſpem cōſequendi illud lucrū q2 haberet rem elapſo termino ꝓ iniuſto precio. ⁊ ē hec bona ⁊ efficax ratio ⁊ verſat̃ in predictis odium creditorū ſalus animarū ⁊ fauor ſubiectorum que omnia ceſſant i cōtractu emptionis. ⁊ per hec eſt clarus intellect⁹ huius. c. qđ no. ¶ In glo. in verbo certū. no. glo. iuncto tex. ꝙ malicia nuncij nō nocet domino mittenti ſed in contrarium facit iſte tex. alio reſpectu. nam pecunia apportata ꝑ nuncium perijt mittenti nam tenetur de nouo ſoluere debitū. vt in fi. c. Sz in cōtrarium facit. l. argentū. ff. cōmo. vbi dicit̃ ꝙ ſi argentū mihi cōmodatum remiſi per nunciuz q̄ reputatur fidelis perit domino ⁊ nō remittēti. Solut. quādoq3 ſpecies debita remittit̃ per nunciuz q̄ reputabat̃ fidelis qn̄q3 quātitas. Primo caſu periculuz pertinet ad dominū ⁊ nō ad remittentē q2 caſus fortuitus imputat̃ domino ex quo culpa nō p̄ceſſit. vt in. c. vnico. de cōmo. Secūdo caſu ꝑtinet periculū ad mittentem. ratio. q2 eoipſo ꝙ mutuat mihi pecuniam dominiū trāſit in me. l. ij. ff. ſi certe. vñ ſi ꝑdat̃ anteq3 ꝑueniat ad man⁹ creditori perit ipi debitori q̄ adhuc eſt dñs ⁊ ita loquit̃ iſte tex. vñ poteſt facere regulā ꝙ ꝑiculū interit⁹ rei ꝑtinet ſemꝑ ad dñm ideo ſi creditor miſiſſet certū nunciū ad recipiendū pecuniā mutuatā ꝑiculuz ꝑtinet ad ipſum creditorem ⁊ eſſem⁹ extra caſū hui⁹ capituli q2 incōtinenti ꝙ tradidi nuncio tuo ad h deſtinato dñium pecunie ꝑtinet ad te. ar. in. l. qđ mihi donatū. ff. de dona. ⁊ de iſto nūcio. vide gl. in. c. p̄ſbyteri. xcv. di. plenius per Bart. in. l. cum q̄. ff. cōmo. ⁊ h fuit de mēte doc. h. ꝙ infidelitas nuncij excuſat hic mittentem ratione iuramenti vt non incideret in ꝑiuriū vel penā. Et in fine glo. dic ꝙ in cōtrarijs fuit. q̄ſi in culpa in mittendo nūciū nō idoneū. ſed iſte tex. loquit̃ quando nuncius cōmuniter reputabatur idoneus. ¶ Sed extra glo. querit̃ nunquid debitor teneatur ire ad domū creditoris ꝓ debito ſoluēdo an ecōtra creditor ad domū debitori. Inno. ꝑ iſtū tex. arguit ꝙ debitor tenet̃ ire vl' mittē ad domū creditoris. nā hic ponderat̃ ꝙ detent⁹ debitor nō potuit infra terminū ſatiſfacere ⁊ ꝙ miſit nūciū ad creditorem. ſed tu vide latius gl. ⁊ Bar. i. l. itē. ff. de cōſti. pecu. Et diſtingue poſt euz. aut ſolutio debet fieri reſpectu alicui⁹ rei ꝓ aliqua re aut ſi Primo caſu ſi creditor ⁊ debitor ſūt eiuſdez fori debet idem debitor ire ad domuz creditoris ſ ſi ſunt

diuerſi fori nõ tenetur ire ad domum creditoris ſ
ſatis ē ꝙ dicat in domo ſua paratus ſum ſatiſface-
re ſi quis eſſet qui reciperet. ⁊ hoc notabiliter volu
it tex. cum glo. in dicta. l. item. ¶ Ex hoc inferē ꝙ ſi
emphiteota nõ eſt de foro domini nõ tenet̄ ꝓ cano
ne ſoluendo perquirere dominū ſecus vbi eſſent
eiuſdē fori. ſic intellige. c. potuit. de loca. argu. l. ij.
C. de iure emphi. Et nota qꝛ eſt optima glo. ad illa
iura que dicūt ſimpliciter penā cõmitti ex nõ ſolu-
tione. Si vero ſolutio eſt fienda nõ reſpectu alicu-
ius rei ⁊ tunc ſi reſpicit cõmodum ꝑſone debet adi
re ipm creditorem. l. ꝙ aūt. ff. de ope. liber. ſi vero
reſpicit cõmodū burſale. aut volo mihi ex ſolutiõe
aliquid acquirere ⁊ tunc debeo ire ad domū credi-
toris. bonus tex. in. l. cum quidā. de cõdi. inſer. C.
ſi eni alicui relinquit̄ libertas. ſi ſoluerit heredi cē-
tum tenetur ire ſi vult cõſequi libertatē ad domū
heredis. aut volo vitare morã vel penā ⁊ diſtin
gue vt ſupra in primo mẽbro. aut ſunt eiuſdē fori.
aut volo purgare moram cõmiſſam ⁊ debeo adire
ipſum creditorem. pro hoc. l. penulti. ff. de condit̄.
iude. ⁊ dicta. l. cum quidā. Et aduerte qꝛ in caſibꝰ
in quibus dixi ꝙ tenet̄ adire domū alterius intelli
gas ꝙ debet querere creditorē apud vicinos ⁊ no
tos ⁊ in locis in quibus eſt ſolitus cõuerſari nõ au
tem tenet̄ querere ꝑ loca clādeſtina. ij. q. vj. biduū
qꝺ voluit Bar. in. d. l. item illa.

¶ Cum conſtet. Pertinet ad ſecū-
dam partē rubri-
ce ⁊ hoc dicit. Uſufructuarius cauet ꝙ fru
eretur rebus imobilibus ſalua ipſarū ſubſtantia ⁊
pecuniam ⁊ eſtimationē mobiliū que cõſumuntur
vſu finito vſufructu reſtituat. Primo queſtio. Se-
cundo mandatū. ibi. mandamus. Secūda ꝑs con
tinet duo dicta. ſecundū ibi pecuniā. ¶ Nota ꝑmo
ꝙ in bonis alicuiꝰ põt vnus ſuccedere in proprie-
tate ⁊ alius in vſufructu. ¶ Nota ſecūdo ꝙ vſufru
ctus finitur morte vſufructuarij ⁊ tenetur vſufru-
ctuariꝰ reſtituere illa bona in morte proprietario.
Ex hoc infert̄ ad qõnem nunquid per ingreſſum
religionis extinguitur vſufructus cum fingatur i-
grediens mortuꝰ ciuilit̄. xvj. q. j. placuit. et. l. ij. qui-
dam tenuerūt ꝙ ſic ſed cõmuniter tenet̄ oppoſitū
vt monaſteriū habeat vſufructum in vita ingredi-
entis. de quo vide glo. xix. q. vltima. ſi qua mulier
de quo per doc. in. c. in preſentia de proba. facit qꝺ
no. in. l. deo nobis. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ auc̄. ingreſſi.
C. de ſac. ſanc. eccle. ⁊ dicta auc̄. ſi qua. eo. ti. ¶ No
ta tertio qualē cautionē tenet̄ preſtare vſufructua
rius. ⁊ dic plenī ꝙ̄ tex. vt colligit̄ ibi ex. l. j. ff. quē-
admodū vſufructua. ca. ⁊ vt colligit̄ hic ex glo. in
verbo imobilibus. debet eni cauere duplicit̄. Pri-
mo ꝙ vtetur rebus que vſu nõ cõſumunt̄ arbitrio
boni viri ſalua rerum ſubſtantia id eſt ſicut quilibꝫ
bonus vir vtit̄ ⁊ fruit̄ re propria. Secūdo ꝙ finito
vſufructu debet reſtituere ꝓprietario id qꝺ ſupeſt
in rebus vero que vſu cõſumunt̄ debet ꝑſtare cau
tionem de eis exhibendis in eadem qualitate. vel
ſi vult cõſumere ꝙ preſtabit eſtimationē illorū bo-
norum. Et aduerte qꝛ iudicio meo auctor fuit h̄ di
minutus de quo multū miror in ꝑſona Gregorij
noni qui fuit ſubtiliſſimus legiſta. nā ſolum com-
plectitur bona immobilia que vſu nõ conſumunt̄
⁊ bona mobilia que vſu conſumunt̄. nihil autē di
cit de bonis mobilibꝰ que vſu nõ cõſumuntur ſed
minuuntur vt vegetes ſerui ⁊ ſimilia que ex vſu ve
teraſcunt ⁊ minuuntur. nõ autem ipſo facto conſu
munt̄ quemadmodum cõſumit̄ pecunia vinū fru
mentū oleum ⁊ ſimilia. Frede. de ſenis dubitauit
de iſta tertia ſpecie bonorum. ⁊ vt refert conſilio.
xlvj. conſuluit dominū Joh. palliacenſem ciuē ſe-
nenſem ſed ex reſpõſione ſua vix poteſt colligi cer-
tū reſponſū de quo nõ minus miror. Ego dicerē
ſaluo meliori iudicio de h̄ quaſi eē caſū in. d. l. j. ff.
vſufru. quēadmodū caueat ſi recte ponderet̄ litte
ra in principio. nam ibi dicitur ꝙ vſufructuarius
dꝫ cauere de vtendo ⁊ fruendo. ⁊c̄. ⁊ de reſtituēdo
qꝺ ſupererit finito vſufructu. ⁊ ſubijcitur in tex. ꝙ
illa ſtipulatio habebit locum tam in rebꝰ mobilibꝰ
ꝙ̄ ſoli. i. imobilibus vnde cõiungēdo verbū mobi-
libus cū q̄litate cū cautionis precedētis qꝛ promit-
tit reſtituere qꝺ ſupererit finito vſufructu ſatis col
ligitur ꝙ idem iudicium eſt de rebus imobilibꝰ ⁊ ꝺ
mobilibus que vſu nõ ꝯſumunt̄ ſ minuunt̄. vnde
iſte tex. in fine facit ſpecialē mentionē de pecunia
qꝛ vſu illa cõſumit̄. ⁊ ꝓ hoc facit. l. j. ff. de vſufruc.
eaꝝ reꝝ q̄ vſu cõſu. vbi iſte due qualitates bonorū
ponunt̄ vt diuerſa ſcꝫ bona que vſu cõſumuntur.
⁊ bona q̄ vſu minuunt̄. vnde iura q̄ volunt vt eſti-
matio preſtetur loquunt̄ in rebus que vſu ꝯſumū
tur vt hic. ⁊ in. l. ſi tibi oleū. ff. de vſufru. ea. re. que
vſu ꝯſu. ꝙ̄ nõ debent extendi ad bona que vſu nõ
ꝯſumunt̄. nam eēt magnū preiudicium ipſi vſufru
ctuario. Ad idem adduco bonū ſimile. nam ſi com
modant̄ res que vſu minuunt̄ damnū pertinet ad
dominū ⁊ nõ ad cõmodatariū. vt. l. cum qui. ff. cõ-
mo. Fortius hoc dicendū in vſufructuario qui na
turaliter poſſidet vt damnū inde ꝯtingens ſine cul
pa ſua cedat ꝓprietario ⁊ nõ ſibi. ⁊ hoc bene nota.
¶ In gl. in verbo idoneam in fi. ſ contra hoc facit.
nam falcidia continet fauorem heredis. ⁊ tn̄ poteſt
remitti a teſtatore. vt i auc̄. ſ cū teſtator. C. ad. l. fal
ci. Cy. tractans hunc articulum pꝰ Pet̄. in. l. j. alle.
in glo. ꝯcludit ꝙ cautio preſtanda i rebus q̄ vſu cõ-
ſumunt̄ remitti põt a teſtatore. ſ preſtanda in rebꝰ
imobilibus ſeu que vſu nõ cõſumunt̄ nõ poteſt re
mitti a teſtatore. ⁊ in iſtis rebus intellige iſtam gl.
Rõ diuerſitatis eſt. qꝛ in rebus que vſu nõ conſu-
muntur ſi valeret remiſſio cautionis daretur mā
delinquendi. qꝛ nõ curaret vti vt bonus vir ſed in
alijs ceſſat iſta ratio cū teneatur ſolū reſtituere me
ram eſtimationē. ⁊ ſic cõtinet merum fauorē teſta
toris ⁊ ꝓprietarij. ⁊ ē diſtinctio ſatis equa. ¶ In gl.
in verbo fruat̄. nota bene hanc gl. ꝙ clerici in fructi
bus beneficiorū cõparantur vſurarijs ⁊ nõ vſufru
ctuarijs. nā vſufructuariꝰ poteſt ad libitū diſpone
re de fructibus. ⁊ poteſt ꝺ eis donare teſtari ⁊ ſimi
lia facere. ſ vſurarius habet ſolū id quod probabi-
li ratione cõſumitur. ad idē quod iſta glo. tenet gl.
in. c. cum olim. de rerū permu. ⁊ in. c. fi. ꝺ pecu. cle.

τ.c.q̄ꝛ nos.de teſta.τ.c.res.xij.q.j. Glo.tamē in.c
duo ſunt genera.eadem cau.τ.q. dicit q̄ clerici ſūt
domini fructuū.ſed intellige q̄ ſunt domini in be-
ne adminiſtrando τ diſpenſando.nam etiam pro-
babiliter donare poſſunt etiā ſi ſunt prelati regula
res.vt eſt tex.in.c.ceterū.de dona.ſed nō debent
diſſipare vel improbabiliter diſpenſare.Glo.tamē
quā allegat totus mundus diſtinxit ꝑut habeẜ in
c.preſenti.de offi.ordi.li.vj.dic vt ibi.Sed ego ple
niſſime dixi in repeti.c.cum eſſes.de teſta.vbi teti-
gi hunc articulum τ multos alios ad materiam.et
aliqui tangunt in .c.peruenit.j .ri.proxi. ¶ In gl.
in verbo imobilibus.ibi cū certum eſt proprietatē
redire.τc.ponc exemplū. Legatus ē pure vſufru
ctus.proprietas autē ad certum diem hoc caſu nō
eſt preſtanda cautio.vt.in.§.plane.alle.in glo. ¶ In
glo.in verbo pecunias.in fi.ſupple τ non minima.
nam maxima capitis diminutio eſt cum perdit q̄s
ciuitatē τ libertatem. Media cū perdit quis ciuita
tem τ nō libertatem.puta q̄ꝛ ē deportatus. Mini
ma eſt cum mutat ſtatum.q̄ꝛ tranſit in poteſtatem
alterius.nō tamē perdit nec ciuitatem.nec liberta
tem.de quo dicendū.vt inſti.de capi.di. ¶ In gl.
fi.glo.iſta nō firmat pedē.ſed ſolū recitat opi.con
trarias.τ opi.primā tenuit Pe.ſecūdā vero tenuit
Accur.in.l.vſufructus.C.de vſufru. Alij dicūt q̄
debet vſufructus ſequeſtrari.arg.in.l.litib⁹.C.de
agri.τ cenſi.li.xj.Hoſti.dicit q̄ prima opinio eſt cō
munioꝛ ſ; ſecūda iuſtioꝛ.τ poſſet teneri media via
ſm̄ eū vt admittatur cautio iuratoria ſ ſi nō vteẜ ſi
cut bonus vir abdicabiẜ ab eo vſufructus. Bar.i
dicta.l.vſufructus.dic̄ q̄ aut vſufructuari⁹ ē ſuſpe
ctus τ nō ſufficit iuratoria.aut nō eſt ſuſpect⁹ τ ad
mittiẜ.τ hec diſtinctio mihi placet.habet eni maxi
mā equitatē.arg.in.l.ſi fideiuſſoꝛ.ff.ſi quis cautio
τ in.c.ꝑ veſtras.j.de do.poſt diuoꝛ.reſti.vbi bon⁹
tex.in ſimili.τ in auē.generaliter. C.de epi.τ cleri.
¶ Sed extra glo.quero de queſtione quotidiana.
pone q̄ vſufructuarius nō cauit a principio ſ reci
pit fructus.nūquid fecit illos ſuos an teneaẜ illos
reſtituere tanq̄ȝ indebite perceptos.glo.iuris ciui
lis reperiunẜ cōtrarie.nam in.l.ſi cuius. ff. de vſu
fruct.tenet q̄ nō facit fructus ſuos.Sed in.l.vxori
ff.de vſufruc.lega.tenet cōtrarium.docto.in.d.l.
vſufructus.τ hic cōiter diſtinguūt q̄ aut bona fide
recipit fructus.puta q̄ꝛ non fuit exacta cautio. nec
malicioſe diſtulit preſtare.τ tunc habet locum glo.
in.l.vxori.Aut exactus nō preſtitit cautionē vł fu
it in mala fide.q̄ꝛ malicioſe nō preſtitit cautionē cū
ſciret ſe obligatū.τ procedit gl.i.l.ſi cuius. ꝑ h̄ fac̄
l.ſ τ ſi.§.ſcire.ff.de petitiōe hereditat. vbi errās i
iure facit fructus ſuos.Et hec diſtinctio ē ſatꝭ eq̄.

¶ De fideiuſſoribus. Rubrica.

¶ Supra viſum eſt de reb⁹ que ꝑ debitis pignori
obligan̄.reſtat videre de fideiuſſorib⁹ q̄ ꝑ alienis
debitis intercedūt.Et ē aduertendū q̄ hic ſolū po-
niẜ in rubrica de fideiuſſoribus.ſ in.ff.τ.C.τ auc̄.
poniẜ etiam de mandatoribus. mandatoꝛ autem
interuenit a pricipio.fideiuſſoꝛ poteſt accedere an
te factū τ poſt.vt hic τ in dicta auc̄. Itā ſcias q̄ fide
iuſſoꝛ poteſt accedere obligationi.ſiue ſit naturalis
tm̄.ſiue ſit ciuilis tm̄.ſiue ciuilis τ naturalis .vt.ff.
eo.l.j.An autē in cauſa criminali poſſit interueni-
re fideiuſſoꝛ.dic q̄ ſic vbi crimen nō eſt magnū.ita
q̄ nō venit imponenda pena coꝛporalis. al̄s ſecus
Sic intellige.c.ſi clericos.de ſenten.excom.li. vj.τ
tex.in.l.diuus.iuncta.l.ſi quis.ff.de cuſto. τ exhi.
reoꝛū.τ vide bonū tex.in.c.cum homo. xxiij.q.v.
vbi tractatur quid ſi reus fuit fideiuſſoribus tradi
tus.poſtea fugam cepit.nunquid fideiuſſores de-
beant decapitari preſuppoſito q̄ reus conuict⁹ ve-
niret decapitādus.τ de hac materia dic vt no. Cy.
in.l.ad cōmentarienſem.C.de cuſto.τ exhi. reoꝛū
τ Bar.in dicta.l.ſi quis reum.Et cōcluſio eſt q̄ nō
quia non poteſt quis ex contractu ad capitalē; pe-
nam ſe obligare.q̄ꝛ nemo eſt dominus mēbroꝛum
ſuoꝛum.xxiij.q.v.in.c.ſi non licet.τ in. l.liber hō.
ff.ad.l.aquil.Sed diſtinguitur vtrum fideiuſſores
fuerūt in dolo.τ tunc pena erit arbitraria.ſi extra
dolum puniētur pena pecuniaria ad quā obliga-
uerunt ſe.τ ſi nō fuit expreſſa quātitas iudex arbi-
trabitur.de materia dic vt in locis preallegatis.

Clericus. Breue eſt τ non
poteſt breui⁹ ſū-
mari. Pro intellectu hui⁹.c. ꝑmo
opponitur ꝯ ꝑmā partem de. c.ſe.
τ.c.cōſtitutus.vbi clericus obliga
tur ex fideiuſſione. Dat glo. duas
ſolutiones.Prima q̄ tex.iſte prohibet frequētiam
dūtaxat.vnde dictio in.poniẜ hic augmētatiue ſeu
frequētatiue.τ eſt ſenſus inſeruiens.id ē valde ſer
uiens.ſimile in.l.gallus.§.ille caſus indifficilis.ff.
de libe.τ poſtu.nam ibi ponitur indifficilis.i. val-
de difficilis.Quādoq̄ȝ dictio inſtat priuatiue.vt i
c.ad noſtraȝ. de conſue.τ hoc nota pro ſignificato
huius dictionis quādo cōponiẜ cum alia dictione
Secunda ſolutio eſt q̄ clericus nō debet fideiube-
re.ſi tamen cōtrarium fecerit obligatur vt in cōtra
rijs.τ hec ſolutio eſt bona in ſe.dicit tamen Hoſti.
q̄ ſolū tenetur de patrimonio vel de reddit ib⁹ bn̄-
ficij ſui quos facit ſuos q̄ſi in ꝑiudiciū eccleſie non
valet fideiuſſio.de quo latius dicā in.c.ſequē. Ter
tio ſoluūt alij q̄ nō d; fideiubere ꝑ laico.ſ; pro cle-
rico ſic vt in cōtrarijs.hoc dictū mihi nō placet in-
diſtincte .bene crederē q̄ vbi laicus magna nc̄citate
duciẜ pōt licite cleric⁹ fideiubere pro eo quia ē ma-
gnū pietatis opus ſubuenire ꝓximo indigēti.τ h̄
maxie ꝑtinet ad clericos q̄ magis ſunt obligati ad
ſubueniendū indigentibus.xvj.q.j.c.quoniā quic
quid.τ.xij.q.j.c.vidētes. Itē vide τ tene mētē no-
tabile dictum Inno.in.c.vnico.de obliga.ad rati.
τ ſequiẜ Archidi.in.c.ꝑuenit.lxxxvj.di.vbi dicit q̄
iura dictātia clericum nō debere ſuſcipere aliquam
ꝓcurationē vł aduocationem vł ſi͞lia puta fideiuſſi
onē debet intelligi qn̄ clericus generaliter vult hoc
officiū aſſumere.ſecus ſi vnū negociuȝ vult exerce
re.ita dicendū in ꝓpoſito nō arbitrarer peccatum
ſ potius meritū ſi cleric⁹ quādoq̄ȝ fideiuberet pro